

БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ТА «ГЕТЬМАНСЬКА СТОЛИЦЯ»: КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ СПІВПРАЦЯ

**Анастасія Нікітіна,
наукова співробітниця
Національного заповідника
«Гетьманська столиця»,
Чернігівська область**

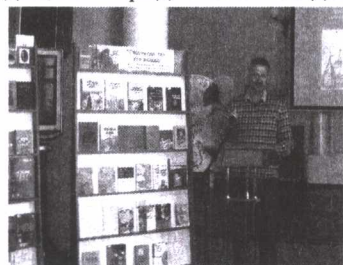

Національний заповідник «Гетьманська столиця» (далі – Заповідник) почав співпрацювати з бібліотеками України доволі давно. Ще до появи мережі Інтернет саме бібліотечні «скарби» були основним джерелом знань у дослідницькій роботі науковців Заповідника. Колекції історичних видань, збірників наукових праць та матеріалів конференцій досі мають великий попит. У бібліотечних зібраннях науковці Заповідника виявили багато важливих та унікальних карт, світлин тощо. Зокрема, у зібранні Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені В. Г. Заболотного зберігається велика база ілюстративного матеріалу, пов'язана з історією м. Батурин. Завдяки сприянню колег Заповіднику вдалось отримати понад 40 якісних світлин історичних пам'яток міста.

Також наукові дослідження призвели до налагодження тісної взаємодії Заповідника з Центральною науковою бібліотекою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, адже цей заклад зберігає серед іншого й унікальну частину книжкової колекції гетьмана Кирила Розумовського. Опрацювання цього зібрання та виявлення екслібрисів гетьмана допомогли в подальшій роботі над реконструкцією його приватної бібліотеки.

З вищезазначеного можна виокремити перший напрям співпраці між Заповідником і бібліотеками України – науковий. Саме забезпечення доступу до книг та електронних ресурсів відіграє важливу роль в інформаційному пошуку та дослідженні наукових тем.

Наступний напрям – презентації напрацьованих істориків Заповідника. Такі видання традиційно представляють для аудиторії бібліотек

**Презентація видання
Юрія Ситого для аудиторії
Чернігівської обласної
універсальної наукової
бібліотеки імені Софії
та Олександра Русових**

Ситого «Археологічні карти Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська

столиця», примірники якої були передані до шести бібліотек України. Крім того, аудиторія Заповідника бере активну участь у презентаціях книг від колег у приміщеннях музейних об'єктів. Так, навесні 2024 р. у палаці гетьмана Кирила Розумовського презентувала свою книгу «Побратим гетьмана» херсонська письменниця та фахівчиня бібліотеки на Вишгородській, 29 (м. Київ) Оксана Зененко. Окрім працівників

**Презентація книги
О. Зененко для аудиторії
Національного
заповідника
«Гетьманська столиця»**

Заповідника, до зустрічі доєдналися й вихованці дитячого історичного гуртка імені гетьмана Івана Мазепи. Тепер примірник цієї книги займає своє місце в експозиції палацу гетьмана Кирила Розумовського.

Важливий напрям роботи, який вдалось сформува-ти в період загально-ного карантину та

згодом під час повномасштабного вторгнення, – просвітницький. Працівники та відвідувачі бібліотек стали постійною аудиторією онлайн-заходів Заповідника. Зокрема, були розроблені онлайн-лекції на історичну тематику. Часто щира зацікавленість аудиторії певним питанням ставала стимулом до розробки нових тем для онлайн-лекцій. Зараз Заповідник пропонує користувачам 21 онлайн-лекцію на безоплатній основі.

Дистанційний формат заходів дозволив розширити географію слухачів: до лекцій доєднувалися з Волинської, Дніпропетровської, Київської, Одеської, Полтавської, Сумської, Харківської та Херсонської областей. Після прослуховування онлайн-лекцій учасники часто залишали відгуки. Лілія Віжічаніна, завідувачка відділу наукової інформації та бібліографії КЗ «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека імені Олеса Гончара» 21.02.2024 р. зазначила: «Зараз, коли йде війна, кожен із нас розуміє, що точиться й інша боротьба – з пропагандистськими російськими постулатами в інформаційному та культурному вимірах. Упродовж століть шляхом фальсифікації документів та фактів країна-агресор стирала імена видатних українців і применшувала значення їхньої діяльності. Тому зараз ми маємо популяризувати реальну історію незалежної України...

Дуже цікаво пізнавати нашу справжню історію, історію видатних українців».

Проте не лише історики Заповідника діляться своїми напрацюваннями. Так, 15 квітня 2024 р. спільно з Дніпропетровською обласною універсальною науковою бібліотекою ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія був організований вебінар «Українська культура в умовах російської збройної агресії: досвід співпраці, комунікація, спільні проєкти», де працівники бібліотеки та Заповідника обмінялися досвідом роботи під час війни, вдалими практиками та реалізованими проєктами, спрямованими на популяризацію й поширення знань задля відновлення історичної справедливості.

Новим для Заповідника форматом роботи стали прямі ефіри в мережі «Фейсбук», запропоновані працівниками бібліотеки на Вишгородській, 29 (м. Київ), які систематично

запрошують на такі заходи науковців.

Підбиваючи підсумки, можна стверджувати, що культурні інституції – це місце об'єднання українських громадян не лише для представлення напрацювань у сфері культури й мистецтва, а загальне гуртування українців з метою збереження української ідентичності та свідомості.

Національний заповідник «Гетьманська столиця» щиро вдячний усім професіоналам бібліотечної галузі, які відгукуються на звернення щодо партнерства. Ми високо цінуємо діяльність бібліотек України і запрошуємо до плідної співпраці, яка, сподіваємося, ще активніше розвиватиметься в майбутньому, а також сприятиме збереженню та розвитку української культури й історії. Ми відкриті до обговорення спільних ініціатив і форматів взаємодії та з нетерпінням чекаємо пропозицій щодо співпраці за електронною адресою: b.palaz@ukr.net.